

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ

Ἡ Ἀγγλία δικαίως ἐναθρόνεται ὅτι τὰ τέκνα αὐτῆς δύνανται ἵνα μεθίστῳνται ἀπὸ τῆς ταπεινοτάτης εἰς τὴν ὑψίστην κοινωνικὴν θέσιν διὰ μόνης τῆς εὐφυΐας αὐτῶν. Τρανοτάτην δ' ἀπόδειξιν τῆς ἀξιώσεως ταύτης παρέχεται ἡμῖν ὁ βίος τοῦ Οὐίλλιαμ Σακεσπέρου, ὅστις, γεννηθεὶς ἐκ γονέων ἀσήμεων ἐν τινὶ μικρᾷ τῆς Ἀγγλίας πόλει, ἀνεδείχθη ἐκ τῶν διασημοτάτων ἀνδρῶν, ἀνακηρυττόμενος ἤδη παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπατος τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἐν τῷ τερπνῷ κομητάτῳ τοῦ Βάρβικ, ἐν τῇ κώμῃ Stratford-upon-Avon, ἔζη μεσοῦντος τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ αἰῶνος ἀσημὸς τις ἐριοπώλης, ὁ Ἰωάννης Σακεσπῆρος. Ἀγνοεῖται ἂν ἦτο καθολικὸς ἢ διαμαρτυρόμενος. Τοῦτο δὲ μόνον γνωρίζομεν ὅτι, εὐτυχῆσας, ἐξελέχθη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ πρῶτον μὲν εἰρηνοδίκης ἐν Στρατφόρδῃ, ὕστερον δὲ (1568) νομάρχης (high bailiff) καὶ ἐν ἔτει 1571 ἀνήχθη εἰς τὸ μέγιστον δημοτικὸν ἀξίωμα τῆς πόλεως, ἐκλεχθεὶς chief alderman καὶ bailiff ταύτοχρόνως (καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ William ἦτο ἐπταετής), καὶ διετέλεσεν ἄρχων, μέχρις οὗ, ἀπολέσας, ἄδηλον πῶς, τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, ἀπετέθη τὴν ἀπλῶς ἐπιτίμιον ἐκείνην ἀρχὴν, πρὸς ἧς τὰς δαπάνας δὲν ἠδύνατο τοῦ λοιποῦ ἴν' ἀντέχῃ.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Οὐίλλιαμ Σακεσπῆρος, πρωτότοκος ἐννέα ἄλλων ἀδελφῶν, ἐγεννήθη τῇ 23ῃ Ἀπριλίου 1564 ἐν Στρατφόρδῃ τοῦ κομητάτου Warwickshire, καὶ ἔτυχεν, εὐτυχοῦντος ἤδη τοῦ πατρὸς, παιδείας καὶ κατάρτισεως πεφροντισμένης. Λέγεται δὲ ὅτι νεώτατος ἤδη ἡγάπα ὑπερβαλόντως ἀνεγίνωσκεν ἀδιαλείπτως τοὺς Παρράλληλους βίους τοῦ Πλουτάρχου. Δεκαοκτὼ ἐτῶν γενόμενος ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα πλουσίου τινὸς γείτονος ἀγρονόμου, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς μίαν θυγατέρα καὶ δύο διδύμα ἄρρενα τέκνα. Δύο δὲ μετὰ ταῦτα ἔτεσι, κυνηγῶν τὴν νύκτα ἐν τῷ ἄλσει τοῦ ἱππότου Θωμᾶ Λούκυ, σερήφου τοῦ κομητάτου τοῦ Βάρβικ, καὶ καταληφθεὶς ἐπ' αὐτοφῶρῳ παράνομος κυνηγός, κατεδικάσθη εἰς δημοσίαν ἐπιτίμησιν. Τρωθεὶς τὴν ψυχὴν, ἐξεδικήθη, στηλιτεύσας τὸν δικαστὴν ἐν τινὶ σατύρᾳ, ἣν ἐκόλλησεν ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ἄλσεως αὐτοῦ. Οὗτος δὲ, δηχθεὶς διπλάσιως, ἠθέλησεν ἵνα διώξῃ δικαστικῶς τὸν σατυριστὴν. Τότε ὁ Σακεσπῆρος, φο-

βηθεὶς τὴν ἐργὴν τοῦ δικαστοῦ, κατέλιπεν αἰφνιδίως τὴν Στρατφόρδην καὶ κατέφυγεν εἰς Λονδίνον, ὅπου ἔζησεν ἐπὶ τινὰ χρόνον πάντῃ ἀγνωστος. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1589 ἔτους βλέπομεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὑποκριτῶν τοῦ Black-Friars θεάτρου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐξέδωκε τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιητικὰ δοκίμια, τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἀδωνιν (Venus and Adonis), τὸ ποίημα Lucresse, μυθολογικά τινὰ σογγέτα, καὶ τὸν Ἐμπαθὴ Προσκυνητήν.

Μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν πρώτων τούτων φιλολογικῶν δοκιμίων. ἅτινα ἔτυχον οὐ μικρὰς ἐπιδοκιμασίας, βλέπομεν αὐτὸν ἀκαταπόνητον, ἐτοιμάζοντα καθ' ἑκάστον ἔτος ἐν ἡδύσῃ δράματᾳ. Ἐντὸς εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἔγραψε τριάκοντα καὶ πέντε δράματα, ὧν τινὰ ἀναθεωρήσας ἐμήκυνε κατὰ τὸ διπλάσιον. Διαδοθείσης δὲ τῆς περὶ αὐτοῦ φήμης, τινὰ τῶν δραμάτων τούτων, μάλιστα δὲ τὰ τελευταῖα, ἐπληρώθησαν αὐτῇ μέχρι δύο χιλιάδων λιρῶν. Πεντηκονταετῆς δὲ, πλούσιος καὶ ἐνδοξος ἤδη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐθέλησεν ἵνα ἐπανέλθῃ ζήσων ἡσύχως τὸ λοιπὸν τοῦ βίου εἰς τὴν γεννήσασαν αὐτὸν κώμην. Ἀλλ' ἀνεπαύθη ἐπὶ μικρόν. Ἐπειδὴ τῇ 23 Ἀπριλίου τοῦ 1616 ἔτους, κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἡμέραν, ὁ Οὐίλλιαμ Σακεσπῆρος ἀπέθανε, συντελέσας τὸ 52^{ον} ἔτος τοῦ βίου.

Οἱ Ἀγγλοὶ ἀξιῶσιν ὅτι ὁ Σακεσπῆρος εἶναι μέγιστος πάντων τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ Ὀμήρου ἐξηρημένου. Πιστεύουσι δὲ ὅτι ὁ μὲν κύκλος τῆς ποιήσεως συνετελέσθη, ἡ δὲ δραματικὴ ποίησις ἀπετέλεσε τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἐντολὴν διὰ τῶν δραμάτων τοῦ Σακεσπέρου, ἅτινα ἐπιστρέφουσι τὸ φιλολογικὸν οἰκοδόμημα τῶν αἰώνων, ὡς τὸ ἄνθος ἐπιστέφει τέλος τὸ φυτὸν ἐν τοῖς ἐξῆς χαριστάτοις τοῦ Μίλτωνος στίχοις :

«So from the root
Springs lighter the green Stalk; from thence
[the leaves
More airy; last, the bright consummate flower
Spirits odorous breathes.»

Ἡ λέξις ΜΕΓΑΣ, λέγουσιν οἱ ἐπαινέται καὶ σχολιασταὶ αὐτοῦ Ἀγγλοὶ, διεστράφη παραλόγως. Ἐπιτηδεῖων καὶ καλῶς λελογισμένων ποιημάτων ἢ δραμάτων οἱ συγγραφεῖς ἀποκαλοῦνται συνήθως καταχρηστικῶς μεγέλοισι μὴ συγγράψαντες ἀληθῶς ἢ clever and worthy minded πονήματα. Ἀλλ' οἱ

ποιηταὶ τότε μόνον δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι μεγάλοι, ὅσῳκις προτιθέμενοι τὴν βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτυχάνουσι τοῦ σκοποῦ, δεικνύοντες τὰς ἀρετὰς καὶ στηλιτεύοντες τὰς κακίας αὐτῆς, ὡς ὁ Σακεσπῆρος.

Τὸ καθ' ἡμᾶς δὲν διστάζομεν ἴν' ἀποκηρύξωμεν αὐτὸν μέγιστον μὲν ποιητὴν μετὰ τὸν Ὀμηρον, μέγιστον δὲ δραματοποιὸν μετὰ τὸν Αἰσχύλον, μέγιστον δὲ φιλόσοφον μετὰ τὸν Ἀριστοτέλην. Καὶ ὅμως τὸ ὄνομα αὐτοῦ διετέλεσεν ἀγνωστὸν ἐπὶ μακρὸν ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ δὲ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀναμνησμένη καὶ κρατυνομένη αὐτοῦ δόξα ἐφάνη τὸ πρῶτον παράδοξος καὶ σκανδαλώδης, μέχρις οὗ τὰ δράματα αὐτοῦ μεταφρασθέντα, σχολιασθέντα καὶ παρασταθέντα μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, ἐπεσκίασαν τὰ θεάτρα τῶν νεωτέρων ἐθνῶν, καὶ ἀνέδειξαν αὐτὸν ἀληθῶς ἀπαράμιλλον καὶ μέγιστον πάντων τῶν νεωτέρων δραματοποιῶν.

Ὁ Σακεσπῆρος εἶναι ὁ Ὀμηρος τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ κατοπτρίζονται θαυμασίως ὑποτετυπωμένα πάντα τὰ αἰσθήματα, πάντα τὰ πάθη, πάντα τὰ ἐλαττήρια, ὑφ' ὧν ἄγονται οἱ ἄνθρωποι τοῦ μεσαιῶνος καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων, οὗς γνωρίζει ὡς εἰ ἐδημιούργησεν αὐτοῦς. Μάλιστα δὲ διακρίνεται ἐπὶ παραστάσει ἐθνικῶν ὑποθέσεων. Διὸ δικαίως οἱ Ἀγγλοὶ νομίζουσιν αὐτὸν ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν αὐτῶν ποιητὴν, ὅτε ἐκπροσωποῦντα τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸ φιλελεύθερον, τὴν ἐμβριθείαν, τὴν ἀγροικίαν καὶ μελαγχολίαν τοῦ ἀγγλικοῦ χαρακτῆρος, καὶ ἀναμιμνήσκοντες αὐτοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος, τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα, τὰς προλήψεις, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας τῶν προπατέρων ὀνομάζοντα δὲ τόπους, πόλεις, βασιλεῖς καὶ ἀνθρώπους διαπρέψαντας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀγγλίας καὶ μεταχειριζόμενον οὐ μόνον τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐκφράσεις, ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκείας ιδέας τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς, εἰς ἣν ἀνάγονται αἱ πράξεις τῶν δραμάτων.

Αἱ βίαιοι καὶ τραχεῖαι εἰκόνες, αἱ φρικώδεις σκηναὶ, οἱ κίνδυνοι τοῦ παρελθόντος, καὶ οὕτως εἰπεῖν ἡ τραγικὴ αὕτη γυμνότης τοῦ Σακεσπέρου ἐνδιαφέρουσι καὶ δεσμεύουσι τοὺς Ἀγγλοὺς, ἕνεκα τῆς ἀντιθέσεως, ἣν παριστᾷ πρὸς τὰς ἡδύτητας τοῦ βίου καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐνεστώτος. Οἱ δὲ ἀλλόκοτοι καὶ εὐφύεστατοι ἀστεῖσμοι, οἵτινες ἀναθρώσκουσιν ἀπροόπτως ἐν τῷ μέσῳ τῶν κατανακτικῶ-

τάτων καὶ τραγικωτάτων σκηνῶν, καὶ αἱ ἀπρόοπτοι ἀντιθέσεις, ἀνακουφίζουσιν αὐτοὺς τοῦ καταπιέζοντος τὰ στήθη ἄλγους, καὶ οἱ γέλωτες ἀναμιγνύονται τοῖς λυγμοῖς καὶ τοῖς δακρύοις.

Ἐάν δὲ οἱ ἱάλλοι δραματοποιοὶ Κορνήλιος καὶ Ῥακίνας, ἀντὶ τοῦ λαμβάνειν τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων αὐτῶν ἐκ τῆς ἱστορίας ξένων ἐθνῶν, ἠρύοντο τινάς, ὡς ὁ Σακσεπῆρος, λ. χ. ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ Γαίτης καὶ ὁ Σχίλλερς ἐν Γερμανίᾳ, ὁ Δάντης ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς πατρίδος· ἐάν παρίστανον λ. χ. τὰς ἐκδικήσεις Λουδοβίκου τοῦ ἐνάτου, τὸ θράσος τῶν Guise, τὴν μανίαν τῆς Ligue, ὀνομάζοντες ἀνθρώπους καὶ πράγματα, ἐξικονίζοντες τὰ πάθη καὶ τὴν βαρβαρότητα τῆς ἐποχῆς ταύτης τῆς Γαλλίας, ἐν γλώσσῃ οὐχὶ ἁρμονικῇ, ὡς ἡ τοῦ Νερσετάν καὶ τῆς Ζαίρας, ἀλλ' ἀφελεῖ, ἀγροίκῃ καὶ σημαντικῇ, ἐμψυχομένη ὁμῶς ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτῶν, οἱ ποιηταὶ οὗτοι βεβαίως ἐμελλον ἵν' ἀναδειχθῶσιν ἀνθάμιλλοι τοῦ Σακσεπῆρου.

Ἄλλ' ὡς πάντες οἱ μεγαλοφυεῖς ποιηταί, ὁ Σακσεπῆρος, οὐ μόνον εἶναι προσφιλέστατος ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἀλλ' ἀτιμάται ἤδη πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ Γερμανοὶ προτιμῶσιν ἵνα βλέπωσι παρίστανον ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῶν τὰ δράματα αὐτοῦ μᾶλλον τῶν τοῦ Γαίτου καὶ τοῦ Σχίλλερου. Διότι τὰ ἔργα τῆς ἀληθοῦς μεγαλοφυΐας, ἁρμόζοντα πρὸς τινὰ γενικὸν τοῦ καλοῦ τύπον, ἀρέσκουσι τοῖς πᾶσιν, εἰ καὶ ἐγράφησαν ὑπὲρ ἑνὸς ἔθνους, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ κωμωδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους, τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, ἅτινα, εἰ καὶ ἐγράφησαν ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων, ἀναγινώσκονται σήμερον πανταχοῦ καὶ τιμῶνται παρὰ πάντων.

Παντοῖα ἐλέχθησαν περὶ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ· ἀλλ' ἔσονται αἰετοὶ ὑποδεέστερα τῆς ἀληθείας. Ὅταν ὁ Σακσεπῆρος ἀπτήται τῶν ψυχικῶν παθῶν, ὅταν εἰκονίζῃ τὸν ἄνθρωπον, παθαίνει ὡς οὐδεὶς ἄλλος διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ. Τὰ τραγικὰ αὐτοῦ πρόσωπα ἀπὸ τοῦ μοχθηροῦ καὶ υπεραίσχρου Ῥιχάρδου τοῦ τρίτου μέχρι τοῦ βρεμβάζοντος καὶ φαντασιόπληκτου Ἀμλέτου εἶναι ἀληθέστατα, ἀνεξίτηλα. Ὡς πάντες οἱ μεγάλοι ποιηταὶ διαγράφει λαμπρότατα πᾶν ὅ,τι φοβερόν, πᾶν ὅ,τι χαριέν· καὶ νῦν μὲν ἐκτραγωδεῖ δεινῶς τὰ ὀμώτατα τῶν κακουργημάτων, νῦν δὲ ὑποτυποῖ ἀναιμῶς τοὺς χαριεστάτους καὶ ἀφελεστάτους τῶν γυναικείων χαρακτήρων· νῦν δὲ μεθίσταται ἀπὸ τῶν κυνι-

κωτάτων καὶ ἀπρεπεστάτων σκηνῶν, καθ' ἃς δὲν σέβεται οὔτε τὸ πρέπον οὔτε τὴν εὐσημοσύνην, εἰς τὰ κοσμιώτατα καὶ παθητικώτατα σκηνικά περιπτώματα. Ἡ Ὁφελία, ἡ Καταρίνη τῆς Ἀραγωνίας, ἡ Μιράνδα, ἡ Ἰουλιέττα, ἡ Κορδελία, ἡ Δεσδεμόνα, ἡ Πορτία, ἡ Γέσσια, εἶναι εἰκόνες συμπαθέσταται, ποικίλαι, ἀμίμητοι τὴν χάριν καὶ τὴν ἀφέλειαν, καὶ τοιαῦται οἷα οὐδεὶς ἠδύνατο ἵνα φαντασθῇ ὑποτυπούμενας ὑπὸ τῆς ἀβρενωπῆς καὶ σφριγώσης τοῦ ποιητοῦ τούτου φύσεως. Καὶ ὅπερ παραδοξότερον, ἀναπληροῖ τὴν πολλάκις ἐλλείπουσαν αὐτῷ σεμνοπρέπειαν καὶ αἰδῶ διὰ τινος αὐτοσυοῦς αὐτῷ εὐλαθείᾳ, οἶονεῖ μαντευόμενος ὅ,τι ἔλλειπε τοῖς συγχρόνοις αὐτῷ ἀνθρώποις. Ἡ Αἰδὺ Μάκβεθ, π. χ. οὕτως ὠρὴ ἐν τῇ ἀχαλινώτῃ καὶ παραδόλῳ αὐτῆς φιλοδοξίᾳ, ὀπισθορρεῖ ἐντρομος, βλέπουσα τὸ αἷμα. Καὶ παροτρύνει μὲν τὸν ἄνδρα ἐπὶ τὸν φόνον, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ ἵνα ἴδῃ αὐτὸν ἐπιτελούμενον. Ἡ δὲ Γερτρούδη, ῥίπτουσα ἄνθη ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς νεκρᾶς Ὁφελίας, κινεῖ εἰς ἔλεον, καίπερ τοιοῦτον διαπραχθέν κακούργημα.

Ὁ Σακσεπῆρος εἶναι ὡκεανός, ὡς ὁ Ὅμηρος. Καὶ ὡς ὁ Ὅμηρος κατέβαλε τὴν κρηπίδα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, οὕτως ὁ Σακσεπῆρος κατέβαλε τὴν κρηπίδα τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας. Τὸ ὕψος αὐτοῦ εἶναι κλασικώτατον, πυκνόν, ἀλλ' οὐχὶ σκοτεινόν, σφόνδρῳ ἀνευ περιττολογίας. Ὁ ἀβρενωπὸς καὶ σοφὸς αὐτοῦ λόγος, ἐν ᾧ βρῖθουσι ποικίλαι τολμηραὶ καὶ λαμπραὶ εἰκόνες, εἶναι ὁψαυρὸς, ἐξ οὗ ἠρύσαντο τὰ συγγράμματα αὐτῶν πάντες οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας, ἦν ὁ Σακσεπῆρος ἐμψυχοῖ καὶ υποδυστάζει, ὡς οἱ παλαιοὶ νόμοι καὶ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα ὑποστηρίζουσι καὶ ζωοποιοῦσι τὴν ἀγγλικὴν κοινωνίαν. Καὶ ὅτε ἐσχάτως ἡ γονιμότης τῶν νεωτέρων Ἀγγλῶν συγγραφέων ἐξηντλήθη, ἐτράπησαν οὗτοι ὁμοθυμαδὸν πάλιν πρὸς τὸν Σακσεπῆρον ὡς πρὸς μαστὸν ζωογόνον, ὡς πρὸς πηγὴν ζωοδότειραν καὶ ἀνεξάντλητον παντὸς φιλολογικοῦ ἔργου. Διὸ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Σακσεπῆρου εἶναι ὀφθαλμοφανῆ παρὰ τοῖς δοκιμωτάτοις ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις συγγραφεῦσι τῆς Ἀγγλίας. Εἰς δὲ τούτων, ὁ Οὐάλτερ Σκῶττος, ἐκκραφεῖς ἐκ τῆς μεγαλοφυΐας ἐκείνου, κατέχει τὴν τέχνην τοῦ περιγράφειν πιστότατα τὰ ἦθη καὶ τὰς στολὰς ἐκάστης ἐποχῆς, τὸν χαριεντισμὸν, τὸ σκῶμμα καὶ τὸν διάλογον τοῦ Σακσεπῆρου, καὶ διαπρέπει μάλιστα ἐπὶ μεγάλῃ τέχνῃ τοῦ πλάττειν τὰ πρόσωπα, τοῦ παριστῆναι αὐτὰ ζῶντα καὶ

εὐγνώριστα ἐκ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, τοῦ δημιουργεῖν οὕτως εἰπεῖν ἀνθρώπους τοιούτους, οἷους, ἀπαξ ἰδὼν, οὐδέποτε λησμονεῖ τις.

Καὶ ταῦτα μὲν διὰ βραχείων ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἀναγνώστων περὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ δαιμονίου τούτου ἀνδρός, οὗτινος ἡ δόξα διετέλεσεν ἀξιοσημείωτη ἀπὸ δύο αἰώνων, ὡς οἱ κύκλοι οὐρ ἐγείρει ἐν τῷ ὕδατι τῆς δεξιανῆς ὁ πίπτων λίθος. Ἡ εὐημερία, ἡ μεγαλοφυΐα καὶ αἱ κατακτήσεις τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ἐξέτειναν τὸν κύκλον τῆς ἀθανασίας αὐτοῦ. Ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα λαλεῖται ἤδη ἐν Ἰνδίᾳ, ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ βορείᾳ Ἀμερικῇ. Οἱ πολυάριθμοι λαοὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δὲν εἶχον ἐπὶ μακρὸν ἄλλην φιλολογίαν, εἰ τὰ δράματα τοῦ Σακσεπῆρου, ἅτινα ἐξεγείρουσι μέχρι τοῦ νῦν πλείονα ἐνθουσιασμόν, ἢ ἐν τοῖς θεάτροις τοῦ Λονδίνου. Αἱ γιγάντιαι εἰκόνες τοῦ Ἀγγλοῦ ποιητοῦ καθηδύνουσι τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων τοῦ νέου κόσμου, οἵτινες εἶναι συνειθισμένοι πρὸς τὰς μεγάλας σκηνὰς καὶ τὰ μεγαλοπρεπέστατα θεάματα τῆς φύσεως, οἷα παρέχονται τὰ ὑπερύψηλα ὄρη, οἱ μεγαλοπρεπεῖς ποταμοὶ καὶ καταβράκται καὶ οἱ βαθύδενδροι, καὶ ἀπέραντοι δρυμῶνες τοῦ νέου κόσμου.

Ἐκεῖ, ὡς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ὁ Σακσεπῆρος κατέστη προσφιλέστατος πάντων τῶν συγγραφέων, καὶ ἴσως εἶναι ὁ μόνος ποιητής, οὗτινος τὰ ἔπη ἀντηχοῦσιν ἐν μοίρᾳ διδασκτικῶν ῥητρῶν ἐν τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὅταν δὲ ὁ νέος οὗτος ἀγγλικὸς κόσμος καταικισθῇ, ὡς ἡ Εὐρώπη, ὅταν τὰ ἀτμόπλοια τῶν Ἀμερικανῶν διαπεράσωσι τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, μεταβληθέντα εἰς πορθμὸν, ὁ λόγος τοῦ Σακσεπῆρου διαδοθήσεται εἰς χώρας, ἃς ὁ ποιητὴς οὐδέποτε ἐγνώρισε· διὰ δὲ τῆς παιδείσεως τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν τὰ δράματα τοῦ Ἀγγλοῦ ποιητοῦ διασκεδασθήσονται καὶ διαδοθήσονται ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Α. Μ.

ΑΙ ΡΩΣΣΙΑΕΣ ΠΑΡΘΕΝΟΙ

II

ΣΚΗΝΑΙ ΤΩΝ ΜΗΔΕΝΙΣΤΩΝ

(Συνέχεια)

— Νὰ ἐγερθῶσιν οἱ καταδικάζοντες αὐτὸν, εἶπεν ὁ Ναρκιλέφ.

Οἱ ἡμίσεις σχεδὸν τῶν παρισταμένων ἠγέρθησαν.

— Ἡ ποινὴ τοῦ ῥαβδισμοῦ θὰ ᾔνε